

praktijkaart ZMBR: oncologische wonden als gevolg van radiotherapie

versie: 2025

		wond-infectie	hoeveelheid wondvocht	productkeuze	werkwijze
graad 1 doel: beschermen van de intacte huid tijdens de bestraling			- licht erytheem - droge desquamatie	- vochtregulerende crème - barrièrecrème - niet verklevend wondcontactmateriaal - vette gaas	1 tot 3x daags crème aanbrengen - crème mag ook op behaarde hoofdhuid worden gesmeerd - neem bij veel jeuk contact op met een wonddeskundige
graad 2 doel: beschermen van de intacte huid tijdens de bestraling			- matig tot vurig erytheem - plekjes met nattende desquamatie	- gebruik eerst product dat wordt vergoed - hydrogel - barrièrecrème - schuimverband (lite)	- maak huid schoon met kraanwater (laat kraan 30 seconden lopen) - wissel verband afhankelijk van hoeveelheid vocht - gebruik bij veel jeuk hormoonzalf, overleg met arts want die schrijft het recept uit
graad 3 doel: beschermen van de ontvelde huid tijdens de bestraling		nee ja	natte desquamatie	- schuimverband, eventueel AG - vette gaas - niet verklevend wondcontactmateriaal - barrièrecrème	- maak huid schoon met kraanwater (laat kraan 30 seconden lopen) - huid droogdeppen, niet wrijven - wissel verband afhankelijk van hoeveelheid vocht - spoel rectumwonden en gynaecologische wonden na elke toiletbeurt
graad 4 doel: verzorgen van de geïnfecteerde/necrotiserende huid		nee ja		- alginaat - niet verklevend wondcontactmateriaal - schuimverband - absorberend verband - barrièrecrème	- maak huid schoon met kraanwater (laat kraan 30 seconden lopen) - wissel verband afhankelijk van hoeveelheid vocht - necrose: neem contact op met wonddeskundige - bij reuk: neem contact op met wonddeskundige

Een oncologische wond is een wond of huidreactie als gevolg van de behandeling van maligniteit(en).

Er zijn 3 soorten oncologische wonden: ten gevolg van radiotherapie, chemotherapie en chirurgisch ingrijpen.

Zie voor oncologische wonden ten gevolg van chemotherapie of chirurgisch ingrijpen de praktijkkaart wondbehandeling.

basisrichtlijn oncologische wond als gevolg van radiotherapie

wat we aanraden	wat we afraden
douchen met lauw water bestraalde gebieden mogen gewassen worden, met milde zeep of alleen water; spoel de zeepresten goed af	metaalhoudende producten of verbandmaterialen tijdens de behandeling met radiotherapie (zoals zink- of aluminium houdende crèmes of verbanden)
droog deppen, niet wrijven, zachte handdoek gebruiken	pleisters op het bestraalde gebied
scheer elektrisch als de gezichtshuid in het bestralingsgebied ligt	huidverzorgingsproducten (zoals parfum, aftershave en make-up)
draag ruimzittende kleding en vermijd wrijving	ontharingsmiddelen
bescherm de huid tegen (direct) zonlicht door het dragen van beschermende kleding	scheercrème of scheerschuim (niet nat scheren)
gebruik als deodorant een roller of stick (geen verstuiver)	probeer niet te krabben (ook als u jeuk hebt) en vermijd wrijving
bij klachten van de bestraalde huid vochtregulerende crème smeren; niet smeren 4 uur voorafgaande aan de bestralingen	zonnebaden of onder de zonnebank tijdens de bestraling
	zwemmen (of bespreek dit met uw wonddeskundige)

Bovenstaande basisrichtlijn geldt uiteraard alleen voor de gebieden die bestraald worden. Ook na afloop van de bestraling kan de huid nog enige tijd geïrriteerd blijven of sneller irriteren. Het is daarom verstandig om bovengenoemde adviezen in de eerste 2 weken na afloop van de bestralingsbehandeling op te volgen. Versnelde irritatie en verbranding door de zon kan ook na afloop van de bestralingsbehandeling eerder optreden. Smeer daarom hoge beschermingsfactor en draag beschermende kleding, zeker gedurende het eerste jaar na de behandeling.